Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei-Sruogienei, 1930-07-07, iš Koblenzo – į Būgius

Pirmadienis 2.

Pirmadienis 2.

Iš ekskursijos neigiamai išsiskiria Sal. Nėr. ir Dvar. [1] Pirma gal pasitaisys, dėl antros – nėr vilties. Visi kiti – labai tvarkoj ir simpatiški. Laiškų klausiu Zermatt (Šveic. iki 19), Milane (iki 21), Bolzano (iki 23), Innsbruck (iki 27). Pabučiuok mūsų Daliūkštį. O Tave aš labai labai bučiuoju. Tavo Baliukas

KOMENTARAI

[1] 1930 m. Balio Sruogos ekskursijoje dalyvavo Salomėja Nėris ir Julė Dvarionavičaitė. Pažintį su Salomėja Nėrimi ir Balio Sruogos nuomonę apie ją ir jos kolegę prisiminė bendrakeleivis Domas Pinigis: „Pirmą kartą su S. Nėrim susipažinau Palangoje. Mane su ja supažindino kažkuris iš „kairiųjų“ studentų. Prieš supažindindamas, apibūdino kaip gabią poetę, truputį svyruojančią „tarp kairės ir dešinės“, rašančią katalikiškuose žurnaluose, laikraščiuose.
Ji man pasirodė lėta, tyli, kukli, be galo simpatiška, mokanti daugiau tylėti ir klausytis, negu pati kalbėti. Sukosi tuomet apie ją įvairaus jaunimo. Man, paprastam provincijos mokytojui, atvykusiam iš Šiaulių, net nepatogu buvo tarp jų maišytis.
Antrą kartą su S. Nėrim susitikau Kaune pas prof. B. Sruogą, prieš išvykstant ekskursijon į Vakarų Europą. Su B. Sruoga aš buvau jau seniau pažįstamas, dažnai užeidavau pas jį. Profesorius sakėsi priėmęs ekskursijon ir poetę S. Nėrį. Nelabai norėjęs priimti jos ir Dvarionaitės, nes išrodančios silpnos, bet, kai pasižadėjusios „nesiskųsti ir nevaitoti“, priėmęs. Reikia pastebėti, kad B. Sruogos organizuojamos ekskursijos turėjo tikslą ne tiek pažinti miestus, užsienio įvairius muziejus, kiek pasibastyti po kalnus. Aišku, visus žymiausius muziejus, prieš išsikeldami į kalnus, aplankydavome. Be to, reikėdavo „pasiruošti“, nes kelionėje patys virdavomės, kepdavomės, plaudavomės. Reikėjo nusipirkti produktų, virvių, puodų ir t. t. Ekskursijos buvo organizuojamos pusiau ūkišku būdu: įsidėdavome lietuviškų dešrų, lašinių… Norėjosi kalnuose pagyventi čigonišku gyvenimu, kuo mažiausia naudojantis susisiekimo priemonėmis, kuo daugiausia pasitikėti savomis kojomis.
Todėl B. Sruogos tikslas ir buvo atrinkti į ekskursiją nesuglebusius dalyvius. Vykti į tokią ekskursiją buvo iš dalies romantiška, iš dalies varginga, bet… įdomu: visiškai atitrūksti nuo miesčioniškos kultūros, atitrūksti nuo visokeriopo sąlygotumo“ („[Domo Pinigio atsiminimai]“, in: *Literatūra ir kalba, t. IV: Atsiminimai apie Salomėją Nėrį*, vyr. red. Kostas Korsakas, Vilnius: Lietuvos TSR mokslų akademija, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas, Valstybinė grožinės literatūros leidykla, 1959, p. 109).